

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Актуальні проблеми
вітчизняної
та всесвітньої історії**

**Збірник наукових праць
Рівненського державного гуманітарного університету**

Випуск 35

Рівне – 2023

УДК 94(477) + 94 (100)

А 43

ББК 63.3 (4Укр)

Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії : Зб. наук. пр. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту. Вип. 35. Рівне: РДГУ, 2023. 199 с.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Головний редактор:

Постоловський Руслан – кандидат історичних наук, професор, член-кореспондент Міжнародної слов'янської академії наук (м.Рівне)

Відповідальний редактор:

Шеретюк Валерій – кандидат історичних наук, професор (м.Рівне)

Редакційна рада:

Давидюк Руслана – доктор історичних наук, професор (м.Рівне)

Жарна Криштоф – доктор хабілітований в галузі історії, професор (м.Жешув, Республіка Польща)

Киридон Алла – доктор історичних наук, професор (м.Київ)

Троян Сергій – доктор історичних наук, професор (м.Київ)

Фісанов Володимир – доктор історичних наук, професор (м.Чернівці)

Члени редколегії:

Галуха Любов – кандидат історичних наук, професор (м. Рівне)

Жилюк Сергій – доктор історичних наук, професор (м.Остріг)

Майзнер Роберт – доктор хабілітований в галузі історії, професор (м.Ченстохова, Республіка Польща)

Соммер Ханна – доктор гуманітарних наук в галузі соціології, професор (м.Жешув, Республіка Польща)

Степанков Валерій – доктор історичних наук, професор (м.Кам'янець-Подільський)

Стоколос Надія – доктор історичних наук, професор (м.Рівне)

Чухліб Тарас – доктор історичних наук, провідний науковий співробітник (м.Київ)

Шеретюк Руслана – доктор історичних наук, професор (м.Рівне)

Друкується за рішенням Вченої Ради Рівненського державного гуманітарного університету, протокол № 10 від 30 листопада 2023 р.

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації: Серія КВ №15857-4329Р

ISSN 2519-1942

Адреса редакції: 33027, м. Рівне, вул. Пластова, 31,
Факультет історії, політології та міжнародних відносин РДГУ,
dekanat.fipmv@rshu.edu.ua <https://fipmv.rshu.edu.ua/>
© Рівненський державний гуманітарний університет, 2023

ISSN 2519-1942



9 772519 194006

ВПЛИВ КУЛЬТУРНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ НА ФОРМУВАННЯ ПОЛІТИЧНИХ ІНСТИТУТІВ: АНАЛІЗ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ

Інна Вівчар

Рівненський державний гуманітарний університет

Україна, 33028, м. Рівне, вул. Пластова, 31

e-mail: innavivchar79@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9952-5696>

Анотація. Стаття є дослідженням визначального впливу культурних особливостей на формування політичних інститутів, зосереджуючись на концепціях легітимності, системах влади та інституційних цінностях. Шляхом аналізу міжнародного досвіду, у статті висвітлено, як культурні відмінності формують уявлення суспільства про легітимність політичної влади, визначають типи політичних інститутів та впливають на прийняття рішень.

Зокрема, автором розглянуто важливий аспект – вплив релігійних особливостей на політичні інституції. Наводять приклади країн з різними релігійними традиціями, такі як Китай, США, Індія, Швейцарія, Японія, Бразилія та Ізраїль, щоб продемонструвати, як різні культурні фактори впливають на політичні структури та системи влади.

Україна також є актуальним прикладом дослідження, де культурна різноманітність, релігійні переконання та історичні традиції формують політичні інституції. Зокрема, розглядаються вплив козацької традиції, роль православ'я та інші культурні аспекти, що визначають специфіку української політичної системи.

У статті вказано, що культурні особливості становлять ключовий фактор у формуванні політичних інститутів, а порівняльний аналіз країн надає можливість зрозуміти різноманітність політичних систем, обумовлену культурним контекстом.

Ключові слова: *політичні інститути, легітимність, демократія, автономія, мультикультуралізм.*

Abstract: The article is an exploration of the decisive impact of cultural characteristics on the formation of political institutions, focusing on concepts of legitimacy, power systems, and institutional values. Through the analysis of international experience, the article highlights how cultural differences shape society's perception of the legitimacy of political power, determine types of political institutions, and influence decision-making.

In particular, the author examines a crucial aspect – the influence of religious characteristics on political institutions. Examples from countries with diverse religious traditions, such as China, the USA, India, Switzerland, Japan, Brazil, and Israel, are provided to illustrate how different cultural factors affect political structures and systems of governance.

Ukraine is also a pertinent case study in the research, where cultural diversity, religious beliefs, and historical traditions shape political institutions. Specifically, the impact of Cossack tradition, the role of Orthodoxy, and other cultural aspects defining the specificity of the Ukrainian political system are examined.

The article emphasizes that cultural characteristics are a key factor in shaping political institutions, and a comparative analysis of countries provides insight into the diversity of political systems determined by cultural context.

Key words: *political institutions, legitimacy, democracy, autonomy, multiculturalism.*

Актуальність проблеми дослідження. Розвиток сучасного світу значною мірою залежить від побудови ефективного конструкту життєдіяльності суспільно-політичних інститутів та процесів, а також від відповідного стану взаємодії всіх зацікавлених у державотворенні політичних і громадських (суспільних) індивідуальних та колективних суб'єктів (акторів). Стабільність розвитку держави у цьому контексті насправді має ознаки віддзеркалення реальних можливостей удосконалення демократичної практики суспільно-політичних і публічно-управлінських відносин. Але говорити про усталені стандарти

політичного режиму в умовах сучасного глобалізованого світу й при цьому нехтувати певними особливостями еволюції та динаміки демократичних процесів сьогодні було б недалекоглядно.

Актуальність вивчення і дослідження даної теми може бути обґрунтована кількома важливими аспектами:

По-перше, це культурний плюралізм у світі: зростання глобалізації супроводжується розмаїттям культур, що впливає на формування політичних структур. Розуміння, як культурні аспекти впливають на політику, є ключовим для адаптації політичних інститутів до сучасних реалій.

По-друге, сприйняття громадянами: вивчення культурних особливостей допомагає краще розуміти, які цінності і погляди є важливими для населення різних країн. Це впливає на те, які політичні інститути отримують підтримку громадян та які можуть бути сприйняті як відмінні чи неприйнятні.

По-третє, забезпечення стабільності та розвитку: культурні особливості можуть бути важливим фактором для забезпечення стабільності політичних систем і стимулювання ефективного розвитку суспільства. Розуміння цього впливу може служити основою для створення ефективних стратегій управління.

Наступним аспектом є міжнародна співпраця та взаєморозуміння: освіта про вплив культурних особливостей на політичні інститути є важливою для сприяння міжнародній співпраці та підтримки взаєморозуміння між державами. Вона може допомогти уникати конфліктів, що виникають через непорозуміння культурних відмінностей.

А також розробка адаптивних політичних стратегій: культурні особливості можуть бути важливим чинником, який визначає успіх чи невдачу політичних реформ. Дослідження цього впливу дозволяє розробляти адаптивні стратегії, які враховують місцеві умови і реалії.

Отже, вивчення впливу культурних особливостей на політичні інститути має ключове значення для розуміння та вирішення сучасних викликів у глобалізованому світі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Поняття «інститут» є багатоаспектним за своєю природою. Вивченню його змісту присвячені роботи таких науковців, як Е. Гіденс, Е. Дюркгейм, Т. Веблен, Д. Норт, у яких, досліджуючи процеси інституалізації, вони розглядають інститути як певні правила, що спрямовані на регулювання суспільних відносин. С. Хантінгтон розглядає процес становлення та інституціональної закріпленості інститутів. Дослідження політичних інститутів як організацій здійснюється у роботах Л. Бунецького, О. Зазнаєва. Р. Даль, вивчаючи процеси демократизації, розглядав політичні інститути як організації, на котрі покладено просування демократичних стандартів.

Вивчення проблематики впливу культурних особливостей на формування політичних інститутів залучає багатьох дослідників та вчених з різних галузей науки, таких як політологія, соціологія, антропологія, історія та інші [9, с. 50]. Ось кілька визначених дослідників, які займалися або займаються цією тематикою:

Семюель Хантінгтон – відомий американський політолог, автор концепції «Зіткнення цивілізацій», яка висвітлює вплив культурних особливостей на політичні процеси та інституції, а також автор книги «Стрижень державності», де розглядається взаємодія культур та формування політичних систем. Френсіс Фукуяма – американський політолог, відомий своєю роботою «Кінець історії і останній людина», де він розглядає вплив культурних чинників на політичні інститути в різних частинах світу. Едвард Сейд – англійський соціолог та антрополог, автор праць про культурні впливи на політику та розвиток інститутів. Рональд Інглхарт – голландський соціолог, автор теорії «Постматеріалістична культурна теорія», яка висвітлює культурні фактори в політиці та суспільстві. Джеральдін Хак – соціолог і політолог, її роботи стосуються вивчення культурних чинників в політиці та формуванні інститутів.

Ці дослідники розглядають проблему впливу культурних особливостей на політичні інститути з різних ракурсів, що робить їхні дослідження цінними для розуміння даної проблематики [4, с. 72].

Мета дослідження – проаналізувати міжнародний досвід впливу культурних особливостей на політичні інститути.

Об'єкт дослідження – політичні інститути.

Предмет дослідження – вплив культурних особливостей на політичні інститути.

Виклад основного матеріалу. Інститути виступають структурною основою сучасного суспільства, об'єднуючи його в досягненні конкретних цілей. У науковому просторі дослідження політичних інститутів набуває актуальності в першій половині ХХ ст., особлива увага приділяється визначенню сутності поняття «політичний інститут», структурних особливостей та впливу на суспільство його взаємовідносин.

Політичні інститути загалом виконують функції забезпечення безперервності суспільного життя, контролю та підтримання порядку, регулювання соціальних процесів, взаємовідносин між індивідами, соціальної інтеграції та політичної соціалізації індивідів тощо.

А. Романюк акцентує увагу на ролі політичних інститутів як механізмів впорядкування та управління політичними процесами. Політичні інститути покликані переводити настрої людей у публічну політику. Існує постійний взаємовплив у шкалі «інститут – індивід». Так, «система інституційних норм, цінностей, зразків взаємодії та стимулів обмежує індивідів, впорядковує їхню діяльність... водночас індивіди, з дій яких складається інститут, здатні змінювати існуючу в інституті систему прийнятих правил» [3, с. 10]. У цьому випадку йдеться насамперед про індивідів, що являють собою у даний момент політичні інститути. Як справедливо стверджував Д. Норт, інколи політичні інститути «створюються для того, щоб служити інтересам тих, хто займає позиції, які дозволяють впливати на формування нових правил» [3, с. 11].

Аналізуючи визначення сутності політичного інституту, А. Романюк спільним у дефініції цього поняття визначає те, що політичні інститути «... виступають певним структурним утворенням, яке задає параметри для взаємовідносин у суспільстві, регламентуючи політичну діяльність» [3, с. 12].

У будь-якому випадку політичні інститути виступають невід'ємними елементами політичної системи суспільства, важливими суб'єктами політики та носіями політичного процесу, що впорядковують політичну організацію суспільства, забезпечуючи її стабільне та тривале функціонування. Політичні інститути творять матеріальну основу політичної системи, виконуючи певні функції для досягнення загальносуспільних цілей. Інститути здійснюють перманентний вплив на політичне життя суспільства та особу, будучи водночас об'єктом впливу інших суб'єктів політики.

Загалом політичні інститути можуть як обмежувати політичну поведінку, так і створювати нові можливості для політичного функціонування, що визначається значною мірою характером політичної системи, політичною культурою та традиціями, зрештою харизмою політичних лідерів.

Таким чином, політичні інститути, будучи невід'ємним елементом політичної системи суспільства, специфічною формою організації владної діяльності та сталим засобом впорядкування політичних відносин, виступають, очевидно, важливими суб'єктами політичного процесу, незамінними гарантами стабільного та тривалого функціонування політичної організації суспільства.

Політичні інститути також слугують інструментом, завдяки якому суспільство в цілому, групою індивідів, індивідом здійснюється представництво чи захист інтересів. Проте слід зауважити, що захист інтересів може здійснюватися лише в рамках встановлених політичними інститутами, вихід за ці рамки може привести до застосування законного покарання [7, с. 69].

Політичний інститут створюється на основі взаємодії в суспільстві, що призводить до виникнення конфліктів у ньому та створення механізму з вирішення таких конфліктів. Саме поява політичних організацій і певних політичних процедур, котрі допомагали взаємодіяти в суспільстві, виступають передумовами виникнення політичних інститутів. Становлення

політичних інститутів у суспільстві базується на його підтримці ним та рівні інституалізації, тобто процес, за допомогою котрого організації та процедури набувають цінності та стійкості. Рівень інституціоналізації вимірюється адаптивністю (ригідністю), складністю, автономією та внутрішньою згуртованістю. Ці критерії допомагають визначити, в першу чергу, стійкість та ефективність організації.

Формування, характер, модернізація політичних інститутів залежить від потреб суспільства та вирішення проблем, що постають перед ним. Реальне виконання політичними інститутами встановлених перед ними цілей сприятиме розвитку суспільства.

Культура, єднаючи суспільства, впливає на всі аспекти їхнього розвитку, включаючи політичну сферу. Тому нами розглянуто, як культурні особливості мають визначальний вплив на формування політичних інститутів, аналізуючи міжнародний досвід [8, с. 13].

Концепції легітимності. Різноманіття культурних переконань визначає різні уявлення суспільства про легітимність політичної влади. Аналізуючи приклади з різних країн, можна виявити, як культурні цінності впливають на те, що суспільство вважає законним та прийнятним у сфері політики [1, с. 282].

Системи влади. Типи політичних інститутів, від демократії до автократії, визначаються великою мірою культурними особливостями. Культурні впливи формують не лише структури влади, а й рівень участі громадян у політичних процесах [2, с. 8].

Інституційні цінності та процеси прийняття рішень. Схильність до консерватизму чи інновацій, колективізм чи індивідуалізм – ці аспекти культури формують ставлення до інституційних цінностей та впливають на шляхи ухвалення політичних рішень.

Розглядаючи культурний вплив на політичні інститути, важливо враховувати різницю між східним та західним підходами. Досвід країн Азії та Європи свідчить про виникнення унікальних систем, сформованих під впливом особливостей їхніх культур. Релігійна культура грає ключову роль у формуванні політичних структур. Зіставлення впливу християнства, ісламу, буддизму та інших релігій дозволяє визначити відмінності в організації суспільства [5, с. 167].

Тому іншим аспектом, який важко переоцінити, є вплив релігійних особливостей на політичні інституції. Розглядаючи міжнародний досвід, важливо зрозуміти, як релігійні переконання визначають ставлення до політики та ролі релігійних інститутів у владі. Наприклад, країни з великим християнським населенням можуть мати інші політичні системи порівняно з країнами ісламської чи буддистської традиції [6, с. 74]. Тому слід згадати та навести конкретні приклади:

1. Китай: конфуціанська традиція та імператорська історія

В Китаї культурні особливості, базовані на конфуціанських принципах, грали ключову роль у формуванні політичних інститутів. Конфуціанська традиція підкреслює ієрархічні відносини, повагу до авторитету та сімейні цінності. Історія імператорської влади поклала акцент на централізованому управлінні. Сучасна китайська політична система вражена цими традиціями, проявляючи себе у сильній владі та обмеженому політичному плюралізмі.

2. США: культурний плюралізм та конституційні принципи

В Сполучених Штатах вплив культурних особливостей проявляється у формі культурного плюралізму та віри в основоположні принципи конституційного лібералізму. Принципи індивідуальних свобод, прав людини та конституційна демократія визначають політичну систему країни. Культурні переконання громадян стали основою для формування конституційних структур та правових гарантій.

3. Індія: релігійний плюралізм та парламентська демократія

В Індії великий вплив на політичні інститути має релігійний плюралізм. Країна, де існують різні релігії, мови та культури, вибрала форму парламентської демократії. Уряд існує в умовах різноманіття, намагаючись забезпечити представництво для всіх релігійних та етнічних груп.

4. Швейцарія: федералізм та культурна автономія

Швейцарія визначається великим культурним різноманіттям, що виражається в змішанні німецької, французької, італійської та ретороманської культур. Федералізм в Швейцарії надає культурним та лінгвістичним групам значний рівень автономії, що рефлектує їхні унікальні потреби та цінності.

5. Японія: культурна вартість групи та консенсус-орієнтована політика

У японській культурі великий накладений акцент на колективізм і взаємозалежність. Це впливає на політичну систему, де важливий акцент робиться на консенсусі та спільному рішенні. Японія володіє унікальною системою партійного уряду, що відображає важливість єднання та згоди в політиці.

6. Бразилія: культурне різноманіття та демократія

Бразильське суспільство визначається значним різноманіттям культур, етнічних груп та соціальних верств. Це різноманіття відображається в політичній системі, яка прагне забезпечити широке представництво різних інтересів через систему демократії та виборчих процесів.

7. Ізраїль: релігійна держава та мультикультуралізм

Ізраїль визначає себе як державу для євреїв, але також ставиться до інших релігій і етнічних груп з повагою. Релігійні закони впливають на правову систему, але держава також визнає та захищає права інших спільнот, що відображає культурний плюралізм.

Ці приклади ілюструють, як культурні особливості країн визначають політичні інститути та формують їхній характер і функції. Кожна культура вносить свій власний внесок у політичну картину, визначаючи, яким чином влада організована та як вирішуються ключові питання суспільства.

Україна, з її багатовіковою історією, культурною різноманітністю та впливом різних цивілізацій, виявляє унікальний вплив культурних особливостей на формування політичних інститутів [3, с. 11].

Політична традиція та поняття героїзму: культурна спадщина, пов'язана з козацькою традицією, вносить свої відмінності в українську політику. Поняття героїзму та незалежності, засвоєне в історії, впливає на політичний активізм та готовність до захисту національних інтересів;

Роль православ'я та інших релігій: релігійна різноманітність, зокрема роль Православ'я, визначає деякі аспекти політичного життя. Вплив церковних інститутів може мати вирішальне значення в ряді питань, від етики до сімейного законодавства;

Етнічна різноманітність та регіональний поділ: розмаїття етнічних груп і регіональні особливості створюють виклики для стабільності та формування політичної системи. Боротьба за ідентичність та інтереси різних регіонів може відобразитися в політичних партіях та рішеннях;

Взаємодія з європейськими та західними стандартами: культурна взаємодія зі стандартами Європи та Заходу впливає на політичні інститути, сприяючи реформам та адаптації до міжнародних норм. Вона створює простір для впровадження новаторських моделей управління та правових стандартів.

Ці приклади демонструють, що українські політичні інститути сформовані під впливом багатьох культурних факторів, які визначають їхню специфіку та унікальність в контексті світової політики.

Висновки. Культурні особливості мають значущий вплив на формування політичних інститутів у різних частинах світу. Розуміння цього впливу є важливим для розробки ефективних політичних стратегій та адаптації інститутів до унікальних особливостей культурного середовища. Міжнародний досвід стає цінним джерелом для вивчення та впровадження кращих практик у політичній сфері.

Міжнародний досвід дозволяє виокремити ключові відмінності між східним та західним підходами до політичних інститутів. Різниця в культурних цінностях створює унікальні моделі політичної організації, які обумовлені специфічними історичними та культурними факторами.

У висновках слід зазначити, що розуміння культурних впливів на політичні інститути є важливим для розробки ефективних стратегій управління та демократичного розвитку. Міжнародний обмін досвідом в цьому контексті стає ключовим для розширення розуміння та прийняття найкращих практик. Вплив культурних особливостей на політичні інститути визначає сучасні тенденції у глобальному політичному ландшафті та важливий для сталого розвитку суспільства.

Джерела та література

1. Бортнікова А. В. Часова зумовленість традицій формування і розвитку політичних інститутів та процесів. *Гілея: науковий вісник*, (135), 2018. С. 281–285.
2. Гапоненко В. А. Сутність поняття демократичний політичний інститут: специфіка застосування в Україні. *Hileya: Scientific Bulletin / Gileya*. 2019, Issue 149, Part 3, P. 16.
3. Демчишак Р. Наукові підходи до розуміння сутності поняття політичний інститут. *Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку*, (27). 2015. С. 9–14.
4. Долженков О. О. Методологічні проблеми порівняльного аналізу політичних інститутів та процесів. *Політичне життя*. 2022. С. 70–77.
5. Древалю Ю. Д., Кузнецов А. О., Заїка С. О. Соціокультурний аспект політичної модернізації. *Актуальні Проблеми Державного Управління*. 2020. № 1 (57). С. 165–173. URL: <https://doi.org/10.34213/ap.20.01.19> (дата звернення: 17.01.2024).
6. Зайончковський Ю. В., Осіпов О. М. Механізм формування політичних інститутів у науковій літературі. *Сучасне суспільство: політичні науки, соціологічні науки, культурологічні науки*, 2 (14). 2018. С. 71–79.
7. Петров П. Г. Політичні інститути: узагальнення змісту підходів до визначення поняття. *Науково-теоретичний альманах Грані*, 20 (9), 2017. с. 64–71. URL: <https://doi.org/10.15421/1717123> (дата звернення: 17.01.2024).
8. Теоретико-методологічні підходи до вивчення суспільно-політичних інститутів та процесів: колективна монографія за заг. ред.: Юрія Остапця і Маріана Токаря. Каф. політ. і держупр.; Ужгород. нац. ун-тет. Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2022. 560 с.
9. Точицький М. С. Поняття політичної культури у світлі сучасних політологічних дискусій. *Політикус: наук. журнал*. 2019. № 6. С. 49–53.

References

1. Bortnikova A. V. Chasova zumovlenist tradytsii formuvannia i rozvytku politychnykh instytutiv ta protsesiv. *Hileia: naukovyi visnyk*, (135), 2018. S. 281–285.
2. Haponenko V. A. Sutnist poniattia demokratychnyi politychnyi instytut: spetsyfyka zastosuvannia v Ukraini. *Hileya: Scientific Bulletin / Gileya*. 2019, Issue 149, Part 3, P. 16.
3. Demchyshak R. Naukovi pidkhody do rozuminnia sutnosti poniattia politychnyi instytut. *Ukrainska natsionalna ideia: realii ta perspektyvy rozvytku*, (27). 2015. S. 9–14.
4. Dolzhenkov O. O. Metodolohichni problemy porivnialnoho analizu politychnykh instytutiv ta protsesiv. *Politychne zhyttia*. 2022. S. 70–77.
5. Dreval Yu. D., Kuznetsov A. O., Zaika S. O. Sotsiokulturnyi Aspekt Politychnoi Modernizatsii. *Aktualni Problemy Derzhavnoho Upravlinnia*. 2020. № 1 (57). S. 165–173. URL: <https://doi.org/10.34213/ap.20.01.19> (data zvernennia: 17.01.2024).
6. Zaiionchkovskyy Yu. V., Osipov O. M. Mekhanizm formuvannia politychnykh instytutiv u naukovii literaturi. *Suchasne suspilstvo: politychni nauky, sotsiolohichni nauky, kulturolohichni nauky*, 2 (14). 2018. S. 71–79.
7. Petrov P. H. Politychni instytuty: uzahalnennia zmistu pidkhodiv do vyznachennia poniattia. *Naukovo-teoretychnyi almanakh Hrani*, 20 (9), 2017. s. 64–71. URL: <https://doi.org/10.15421/1717123> (data zvernennia: 17.01.2024).
8. Teoretyko-metodolohichni pidkhody do vyvchennia suspilno-politychnykh instytutiv ta protsesiv: kolektyvna monohrafiia za zah. red.: Yuriiia Ostaptsia i Mariana Tokaria. Kaf. polit. i derzhupr.; Uzhhorod. nats. un-tet. Uzhhorod: Polihraftsentr «Lira», 2022. 560 s.

9. Tochytskyi M. S. Poniattia politychnoi kultury u svitli suchasnykh politolohichnykh dyskusii. Politykus: nauk. zhurnal. 2019. № 6. S. 49–53.

УДК[94:327 (73)] :355.422 (477) «2014/2022»

ПОЗИЦІЯ США ЩОДО РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ В 2014-2022 РОКАХ

Владислав Климовець

Рівненський державний гуманітарний університет
Україна, 33027, м. Рівне, вул. Ст. Бандери, 12
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2432-3421>
e-mail: e-mail: kvi@rshu.edu.ua

Інна Мартинчук

Рівненський державний гуманітарний університет
Україна, 33027, м. Рівне, вул. Ст. Бандери, 12
e-mail: inna-martynchuk@ukr.net
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7295-4271>

Метою дослідження є з'ясування позиції США щодо розв'язання війни РФ в Україні у 2014-2022 рр. США заявили про свою підтримку територіальної цілісності та суверенітету України відразу після початку агресії Росії в Криму та на Донбасі. Допомога США полягала як в гуманітарній підтримці, так і міжнародних активностях американських дипломатів.

Ключові слова: агресія РФ, конфлікт на сході України, США, санкції, гуманітарна допомога, міжнародна політика.

Vladyslav Klymowec, Inna Martynchuk. The position of the USA regarding the conflict in Donbas in 2014-2022.

The purpose of the study is to clarify the position of the USA regarding the resolution of the Russian Federation's war in Ukraine in 2014-2022.

Throughout 2014-2015, the United States unequivocally expressed support for Ukraine in the context of Russian aggression and events in the east of the country. President Barack Obama, along with Vice President Joe Biden and Secretary of State John Kerry, actively condemned the annexation of Crimea and upheld Ukraine's territorial integrity. Obama announced economic sanctions against Russia, emphasizing the unacceptability of invasion and promoting a peaceful resolution to the conflict. Biden made statements advocating active support for the Ukrainian people and condemning aggression, implementing this through diplomatic and humanitarian initiatives. Secretary of State Kerry played a key role in diplomatic efforts to resolve the conflict, and his statements underscored the importance of supporting Ukraine and ensuring Russia's adherence to international standards. These officials also reinforced their statements with specific measures aimed at supporting economic and political stability in Ukraine, demonstrating the resolute commitment of the United States to upholding principles of international law and sovereignty. J. Biden continued the policy of supporting Ukraine while in the post of president.

Key words: aggression of the Russian Federation conflict in the east of Ukraine, USA, sanctions, humanitarian aid, international policy.

Постановка проблеми. Конфлікт на Донбасі, який розпочався в 2014 році, став однією з найважливіших геополітичних подій у сучасному світі. Після анексії Криму Росією в березні 2014 р. одразу розпочалися військові дії на сході України між українськими військами та проросійськими сепаратистами, які отримували військову підтримку Росії. Ця ситуація викликала обурення міжнародної спільноти та призвела до введення санкцій проти Росії. Першочергове значення для вирішення конфлікту мала позиція США, визначення якої й зумовлює тему цього дослідження.

ЗМІСТ

РОЗДІЛ I ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

Шандор Фьольдварі ГРОМАДЯНСЬКИЙ РОЗВИТОК ЯК КОРИНЬ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ СВОЄРІДНОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ — ПРАВОСЛАВНІ БРАТСТВА У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ КОНФЕСІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ	3
Микола Романчук, Руслан Пальчевський УЧАСТЬ ПЛАСТУНІВ У СКЛАДІ УКРАЇНСЬКОГО ЛЕГІОНУ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ (1914-1918 РОКІВ).....	8
Іван Пушук ТРАГЕДІЯ ЧЕСЬКОГО МАЛИНА ОЧИМА УКРАЇНСЬКИХ СУСІДІВ: УСНОІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ	13
Віктор Іванчук, Валентина Добровичинська УКРАЇНСЬКА ІНТЕЛІГЕНЦІЯ РІВНОГО У ВІДЗНАЧЕННІ ПАМ'ЯТНИХ ДАТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІСТОРІЇ (1941–1944 РОКІВ).....	22
Руслан Сіромський «ОБЕРГТИ ВІД НЕБАЖАНИХ КОНТАКТІВ»: ПОВОЄННІ ПОЇЗДКИ ПЕТРА КРАВЧУКА В ЗАХІДНІ ОБЛАСТІ УРСР.....	25
Олександр Дмитрук, Валерій Шеретюк ДУХОВНО-МОРАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДІ - НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОЇ ТА ІНФОРМАЦІЙНО-ПРОСВІТНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ»	31
Оля Сорочинська ЗОВНІШНІ ВІДНОСИНИ ТА МІЖНАРОДНА ПІДТРИМКА УКРАЇНИ В МОВАХ ВІЙНИ	38

РОЗДІЛ II ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ ТА МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ

Олег Озимчук АНАЛІЗ ВПЛИВУ РИМСЬКИХ ВЕТЕРАНІВ НА СУСПІЛЬСТВО В ПЕРІОД ІМПЕРІЇ.....	45
Олег Озимчук, Катерина Джумаєва ПОВСТАННЯ ХЕРЕВАРДА УЕЙКА (1070-1071) В АНГЛІЙСЬКОМУ КОРОЛІВСТВІ.....	52

Олег Озимчук, Юлія Остапчук ОСОБИСТИЙ ВПЛИВ АЛЕНОР АКВІТАНСЬКОЇ НА ЗАГОСТРЕННЯ АНГЛО-ФРАНЦУЗЬКИХ ПРОТИРІЧ В XII – НА ПОЧАТКУ XIII СТОЛІТЬ.....	60
Ольга Арама МОЛДАВСЬКО-ПОЛЬСЬКО-ЛИТОВСЬКІ ВІДНОСИНИ В ПЕРІОД КРИЗИ В ОСМАНСЬКІЙ ІМПЕРІЇ (1510-1512)	68
Galina Costețchi MOLDOVA'S RELATIONS WITH POLAND DURING THE CRISIS MILITARY-POLITICAL FROM 1648-1674.....	73
Юрій Андрощук НАЦІОНАЛІЗМ ЯК РУШІЙНА СИЛА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ПОЛІТИКИ: ДОСВІД СЕРЕДИНИ XVII - ПОЧАТКУ XIX СТ.....	85
Анастасія Ковальчук, Руслан Постолювський БАЛКАНСЬКІ КРАЇНИ У ВЕРСАЛЬСЬКІЙ СИСТЕМІ МИРНИХ ДОГОВОРІВ.....	91
Володимир Сухий, Ольга Сєверова ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ПРОМИСЛОВОЇ РЕВОЛЮЦІЇ В АНГЛІЇ.....	99
Степан Синяк, Наталія Плюта РОЗВИТОК ЖУРНАЛІСТИКИ ТА ПРЕСИ У США В XX СТ.	102
Марія Микосянчик БОРІТЬБА «НЕГАТИВНИХ» ХРИСТІЯН З НАЦІОНАЛ- СОЦІАЛІСТАМИ В ПЕРІОД ТРЕТЬОГО РЕЙХУ	109
Владислав Кладько, Інна Мартинчук ФАКТОРИ ПРОТИСТОЯННЯ МІЖ ІНДІЄЮ ТА ПАКИСТАНОМ В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ XX СТОЛІТТЯ.....	115
Катерина Таєр-Ульянова ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРОТИБОРСТВО МІЖ СРСР І США В ПЕРІОД «ХОЛОДНОЇ ВІЙНИ»	121
Інна Вівчар ВПЛИВ КУЛЬТУРНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ НА ФОРМУВАННЯ ПОЛІТИЧНИХ ІНСТИТУТІВ: АНАЛІЗ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ.....	127
Владислав Климовець, Інна Мартинчук ПОЗИЦІЯ США ЩОДО РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ В 2014-2022 РОКІВ.....	133
Оксана Кундеус СТРАТЕГІЧНІ КОМУНІКАЦІЇ УКРАЇНИ.....	141

Іван Колінько
ЗДІЙСНЕННЯ ПРОЦЕСУ ФУНКЦІОНУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ДОГОВОРУ
ПРО КОЛЕКТИВНУ БЕЗПЕКУ (ОДКБ) У ХРОНОЛОГІЧНОМУ ПОРЯДКУ149

Олег Санжаревський
ПОРІВНЯННЯ ПРОПАГАНДИСТСЬКИХ НАРАТИВІВ ТЕРОРИСТИЧНИХ
ОРГАНІЗАЦІЙ ІДІЛ ТА ТАЛІБАґУ: ІДЕОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ156

РОЗДІЛ ІІІ

ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВО, ІСТОРІОГРАФІЯ ТА КУЛЬТОРОЛОГІЯ

Андрій Слесаренко
ІВАН ФРАНКО ПРО ОДИНАДЦЯТИЙ КОНГРЕС СХОДОЗНАВЦІВ 1897 РОКУ165

Роман Михальчук, Оксана Пальчевська
ДОКУМЕНТИ З ІСТОРІЇ ТА КУЛЬТУРИ ЄВРЕЇВ МІЗОЧА: ФОРМИ
ДОКУМЕНТАЦІЇ ТА ЗБЕРІГАННЯ НА ПРИКЛАДІ МІЗОЦЬКОЇ
БІБЛІОТЕКИ168

Володимир Харчук
ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ В СУЧАСНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ172

Володимир Грицишин, Марія Грицишина
РОЛЬ ПОСТНЕОПАТРИСТИКИ В МІЖКОНФЕСІЙНИХ ВІДНОСИНАХ
СЬОГОДЕННЯ177

Віталій Ігнат'єв
ІСИХАЗМ ТА САКРАЛІЗАЦІЯ В ІСТОРІЇ КУЛЬТУРИ ТА ДЕРЖАВИ.....180

Юрій Ліннік
ГЕНДЕРНІ АСПЕКТИ ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ УЧНІВ186

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ.....194

ЗМІСТ.....196

ISSN 2519-1942



НАУКОВЕ ВИДАННЯ

Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії

ВИПУСК 35

Відповідальність за достовірність і точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, власних імен та інших відомостей несуть автори опублікованих матеріалів та їх наукові керівники. Думки авторів статей з позицією редколегії можуть не співпадати.

Відповідальний за підготовку збірника до видання – **Валерій Шеретюк**

Комп'ютерна верстка – **Лариса Федорук**

Обкладинка – **Григорій Волохов**

Підписано до друку 30.11.2023 р. Папір офсетний.

Гарнітура «Times New Roman».

Наклад 300. Зам. № 254/1. Ум. друк. арк. 11,19.

ISSN 2519-1942

Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії: Рівненський державний гуманітарний університет. Збірник наукових праць. Випуск 35. Рівне, 2023. 199 с.

УДК 94(477) + 94(100)

А 43

ББК 63.3 (4Укр)

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2023